WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 235. Джерзі Сіті, Н.-Дж., четвер, 12-го листопаду 1942. No. 235. Jersey City, N. J., Thursday, November 12, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ДЕНЬ ЗАВІШЕННЯ ЗБРОЇ

ВАШИНГТОН. — Ціла американська нація, не звертаючи уваги на нову світову війну, пошанувала минулого понеділка день завішення зброї з попередньої війни. Президент Рузвелт і шеф американської армії з попередньої війни, ґенерал Першінґ, зложили на гробі Невідомого Вояка на Арлінґтонськім цвинтари, вінці. З тої нагоди президент також виголосив промову, нагадуючи події минулої війни. Свято відсвяткували також інші міста і підчас тих свят підкреслювано ідеї, за котрі перший раз Америка пішла до війни і за котрі тепер ту війну мусить продовжати.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО „ДРУГИЙ ФРОНТ".

ВАШИНҐТОН. — На пресовій конференції президент Рузвелт з гумором заявив, що цілий той галас про другий фронт, що повставав був між поодинокими державами в останніх місяцях, був штучно витворений. Бо Чорчил і Сталін дуже добре знали, що має статись, ще в червні ц. р. Колиж Сталін всетаки висказував кожний раз бажання створення „другого фронту", то це було частиною міжнародньої гри, котра мала збаламутити Держави Осі. Президент казав, що створення „другого фронту" мусіло наступити внаслідок докладного плянування. Але в червні ц. р. зпочатку було вирішено, що „другий фронт" буде створений в Европі. Опісля треба було той плян змінювати і зачинати „другий фронт" з Африки. Цю зміну викликали американські кола. Президент вкінці запевняв, що створення другого фронту в Африці має за завдання приготовити бази для наступу на саму Европу.

ПЕРЕЙШОВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО МОЛОДИХ РЕКРУТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Палата представників великою [illegible] відкинула поправку, проголошену сенатом, щоб молодих вояків, понижче 21 року життя, не посилати на фронт поза Америку скорше, як по однорічнім вишколі. Ця ухвала вже рішуче відкидає таке застереження і під тим оглядом сенат мусітиме зробити уступку та погодитись на ухвалу палати представників, що покривається з думкою президента та військових кол.

ОБМЕЖЕННЯ ҐАЗОЛІНИ І ПАЛИВНОЇ ОЛИВИ.

ВАШИНҐТОН. — Власти носяться з думкою вже в короткому часі обмежити пайок ґазоліни для тих, що мають карточки „А", на одну четверту теперішньої їх скількости. Також мабуть вже порішено, щобуде обмежений пайок паливної оливи на 5%. Ґазоліни і паливної оливи в східних стейтах чимраз менше і те обмеження мусить наступити. Коли ходить про паливну оливу, то власти не дуже хочуть її обмежати понижче теперішньої квоти, що застерігає 65 ступнів тепла. Бо нижча температура в хаті може наразити людське здоровля на хвороби. Та мабуть обставини таки змусять уряд до дальшої обнижки.

ФРАНКО І КАРМОНА ДАЛИ ЗАДОВОЛЯЮЧІ ВІДПОВІДІ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар президента, Ерлі, заявив, що вже надійшли відповіді від голов еспанської і портуґальської держави. Ґен. Франко і президент Кармона дали вдоволяючі відповіді, на заклик президента, щоб вони вдержали далі свою невтральність і щоб не боялись американських воєнних операцій в Африці, бо ті операції не грозять їх територіям. Повні відповіді, говорив Ерлі, наступлять пізніше.

ҐЕТУЛІО ВАРҐАС ПРО ВНУТРІШНИЙ ФРОНТ.

РІОС ДЕ ЖАНЕЙРО. — Президент і фактичний диктатор Бразилії, Ґетуліос Варґас, з нагоди річниці запровадження в Бразилії „націоналістичної держави", виголосив промову, в котрій говорив, що Бразилія, рамя об рамя зо Злученими Державами Америки, буде боротись зо зверхніми ворогами, а також буде боротись ідеольоґічно в середині своїх країв за свої устрої. Він далі говорив, що Бразилія готується до активної участи в війні та до висилки своеї експедиційної сили.

КАНАДІЙЦІ СХОПИЛИ ЗАЛОГУ СУБМАРИНИ.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПОРТ. — До канадійського порту прибув один канадійський корабель. Капітан та залога того корабля розказали про пригоду на широкім морі. Вони мусіли звести боротьбу з німецькою субмариною і остаточно її ушкодили так, що вона мусіла вилізти на верх. На верху ще більше її ушкоджено, бо зметено гармату і подіравлено обсерваційну вежу. Німці почали вискакувати з субмарини. Але в ту хвилину двох старшин з корабля вскочило на поклад субмарини і зажадали від німців здачі. Ті відмовились. Тоді вони двох німців застрілили, а решта, що ще знаходилась в нутрі субмарини, мусіла з піднятими руками вилазити на верх. Їх взято в полон і привезено до домашнього порту.

Накс Дає Признання Фльоті

ВАШИНҐТОН. — Секретар фльоти Накс, висказав прилюдне признання американській фльоті за її знамениті операції довкола берегів Африки. Та фльота кооперувала з британською фльотою, а навіть була під командою британійського морського штабу. Вона виконала свої припоручення дуже добре. Накс далі перестерігав, що Африка це великий континент і ще довший час там може провадитись боротьба. Не треба говорити про повну перемогу в Африці так довго, доки та повна перемога не буде осягнена, казав він. Він також висказував можливість, що німці кинуть на Середземне море і на полудневo-східню частину Атлянтику велику скількість своїх субмарин, перетягнувши їх з других фронтів. Треба все числитись зо стратами і жертвами, говорив він. Без жертв не можлива вигра.

НА ҐВАДАЛКАНАЛІ АМЕРИКАНЦІ ДОТЕПЕР ПЕРЕМОЖНІ

ВАШИНҐТОН. — На пресовій конференції ґенерал Говком, що з наказу уряду відбував недавно інспекцію фронту на Ґвадалканалі, сказав, що американські війська на тім фронті хоч впродовж трьох місяців постійно в боротьбі, находяться в знаменитому настрою. Мораль дуже висока. Американські позиції на Ґвадалканалі, не звертаючи уваги на японську офензиву, скріпились. Японці зазнали великих втрат. Тепер американці числом переважають японців. Та японці постійно посилають скріплення. Ті скріплення по дорозі зазнають з боку американців великих втрат. Проте японці далі пруться. Американський вояк, говорив ґен. Говком, є кращий від японського. А з початку було побоювання, говорив він, що воно може бути інакше. — Американські власти, по провіренні, одобрили опис трьох американських ранених вояків, котрі на Ґвадалканалі з одним скорострілом висікли 200 японців. Машиновим крісом орудував цілий час Алберт Шмід, а двох товаришів засобляли. той. кріс кулями.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО НАШУ АРМІЮ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявив, що за 14 місяців Америка матиме біля десять міліонів осіб у своїх збройних силах. Сім і пів міліона в армії, а решта в фльоті і маринарці. Президент висказував надію, що це число вистарчить до вигри війни, але додавав„ що далі, як до першого січня 1944 року, не можна подій обчисляти.

Чорчил Дає Признання за Плян Другого Фронту През. Рузвелтові

ЛОНДОН. — Британський премієр Чорчил заявив у своїй промові, котру він виголосив знагоди інавґурації нового посадника Лондону, а котра є першою промовою після еґипетської перемоги, що плян відкриття другого фронту в Африці належиться президентові Рузвелтові.

Признаючи велике мілітарне значіння боєві в Єгипті, Чорчил всетаки остерігав британців, що це ще не конець війни: це навіть не початок кінця; це хіба конець початку.

Він заявив, що Британія не хоче ніякої чужої території, а хоче тільки звільнити Африку від фашистівської й націстичної тиранії, відкрити Середземне море для аліянтської морської й повітряної сили, та в цей спосіб „доконати визволення народів Европи з тої пропасти нужди, в котру вони попали через свою власну необачність й через брутальну насильність ворога".

КОНФЕРЕНЦІЯ ГІТЛЄРА Й ЛЯВАЛЯ

БЕРН. — Сюди приходять з достовірних жерел вістки, що „десь в Европі" відбулася конференція між Гітлером і Лявалем, начальником уряду в Віші, котрої предметом було створення аліянсу Німеччини, Італії й Франції проти Обеднаних Держав.

НІМЕЧЧИНА ПОЧИНАЄ ОКУПУВАТИ ВСЮ ФРАНЦІЮ

Німецькі війська вступили в неокуповану Францію, видно в поході до Середземного моря. Гітлер приказав французькому урядові перенестися з Віші до Версаю. Маршал Петен протестує проти окупації неокупованої Франції як поломання умовин, на яких французька армія піддалася Німеччині.

НОВИЙ ДАНСЬКИЙ КАБІНЕТ ЗАПЕВНЯЄ ГІТЛЄРА ПРО ВІРНІСТЬ

СТОКГОЛЬМ. — Новий міністерський кабінет Данії, на котрого чолі стоїть Скавеніюс, видав заяву, що він уважає своєю першою ціллю скріпити приязні відносини між Данією й Німеччиною, а далі удержати порядок у Данії та покласти край саботажам.

З НАЙНОВІШОГО ВОЄННОГО ТЕРЕНУ:—Це вулиця пристані Рабат, що лежить в французькім Мароко, Західна Африка, над Антлянтиком. Там уже є американські маринарі. І повіває американський прапор.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА ЗАНЯЛИ ОРАН І ІДУТЬ НА ЛІБІЮ

ЛОНДОН.— Експедиційні війська Злучених Держав змели всякий спротив здовж 500 миль довгого африканського побережа Західної частини Середземного моря та заняли Оран, важний порт Альжіру. Касаблянка, головне місто Марока, положене на Атлянтійському побережу, ще борониться, але слабо; американські повзи вже вступили до його східних передмість. Рабат, осідок французького уряду в нормальні часи, що лежить теж над Атлянтиком, на північ від Касаблянки, оточений з усіх боків американськими силами. З тих донoсень роблять загально висновки, що заняття всеї північної Африки американськими військами є лише питанням годин.

У кампанії великою допомогою були воєнні кораблі й літаки. Паризьке радіо доносить, що французькі кольоніяльні війська ставлять ще якийсь опір в південно-східній частині Альжіру.

Зате берлінське радіо подає вістку, що бей Тунісу вже згодився на домагання президента Рузвелта на перехід американських військ через Туніс в поході на Лібію.

ДАРЛЯН В АМЕРИКАНСЬКИХ РУКАХ У АЛЬЖІРІ.

ЛОНДОН. — Французький адмірал Франсуа Дарлян, начальник збройних сил уряду в Віші, находиться тепер у руках американських військ у Альжірі. Його не трактується як военного бранця, але з повним респектом для його становища.

Американська команда не подала ще офіціяльної заяви, серед яких умовин і коли адмірал попав в американські руки.

Зо захопленням у полон Дарляна командантом французьких збройних сил став маршал Петен, начальник уряду в Віші.

КОНЦЕНТРАЦІЯ МОРСЬКИХ СИЛ КОЛО ГІБРАЛЬТАРУ.

ЛОНДОН. — З Франції доносять, що в порті Гібральтару збирається тепер кольосальна аліянтська армада, так воєнна, як і торговельна. Також на Атлянтику видно велике оживлення морської діяльности на велику скалю.

З Франції теж приходять вісти, що деякі кораблі французької воєнної фльоти покинули свою стацію в порті Тульоні й прокралися на Середземне море. Аліянти пробують угадати, яку ціль має цей маневр, а специяльно, чи не хоче уряд у Віші помагати цими кораблями націстичному ґенералові Ромельові в відступі через Лібію.

ДЕРЖАВИ ОСІ ВЕДУТЬ В ЄГИПТІ ТІЛЬКИ ВДАВАНУ БОРОТЬБУ.

КАЇРО. — Хоча коло Сіді Барані й Солюму ще ведуться невеликі бої, весь ворожий опір у Єгипті комплетно зломаний й боротьба тепер обмежується лише до зазначення, що війну ще далі ведеться. Загально сподіваються, що останки військ держав Осі в Єгипті будуть скоро або знищені або забрані в полон. На порядок дня прийде тоді бій у Киренейці. Тепер тут уже дискутують над тим, хто дістанеться скорше до Тріполісу; чи восьма британська армія чи американські війська під Ейзенговором. Ніхто видно не сумнівається, що вся північна Африка скоро буде в аліянтських руках.

Цілі „акри бранців".

А. С. Седжвик, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" при восьмій британській армії, доносить, що британські офіцири нарікають, що вони забрали в полон стільки італійських і німецьких вояків, що не можуть ними відповідно розпорядитися. Найбільше між бранцями є італійців, але й німців є багато. Видно, що вістка про розгром війська Осі пішла скоро по пустині. Куди не глянути, видно безконечні ряди бранців. Їх табори вкривають багато акрів поверхні.

ҐЕНЕРАЛ ЖІРО ВТІКАВ ПЕРЕБРАНИЙ ЗА ЖІНКУ.

Пертінакс, відомий французький журналіст, подає, що французький ґенерал Анрі Оноре Жіро, що тепер находиться в Африці при аліянтських військах, утік з Франції в минулу суботу перебраний за стару жінку. Мовляв, у цій утечі йому помагала одна молода жінка, а передтим у замиленні націстів і їх французьких приятелів різні французи, що служать для Віші, але не симпатизують з його націстичною політикою.

БРИТІЙСЬКІ ЛЕТУНИ БОМБАРДУЮТЬ НІЧЧЮ ГАМБУРҐ.

ЛОНДОН. — Великий відділ британських летунів бомбардував північно-західну Німеччину, головно місто Гамбурґ. 15 бомбовиків не вернулося з виправи, що завдала важкі шкоди німецькому фабричному центрові.

Американські летуни бомбардували націстичні доки в французькому порті Гаврі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Чи Не Другий Фронт?

З отворенням чисто „американського" фронту в Північній Африці друга світова війна входить в нову, можна сказати, кінцеву фазу. Бо хіба по ніякім боці нема вже таких, щоб не здавали собі справи, що це означає, що американські хлопці й американські воєнні кораблі змогли без перешкод відбути кілька тисяч миль дороги і зявитись на таких водах та на такій території, де довкруги повиннoб бути вороже військо з гарматами і літаками та ворожа фльота з субмаринами і бомбовиками. Та так виглядає, що отсе прибула до Африки таки велика сила і добре підготована, коли могла так скоро й так легко справитись з опором. Ось та сила буде тепер далі постійно збільшатись і щораз сильніше атакувати з тилу недобитки армії ґен. Ромеля, шукаючі притулку в Лібії. Ось і задля цеї причини треба американській армії заняти Туніс, щоб звідтам повести дальші воєнні операції.

Коли розглянемось в воєнних подіях в Північній Африці, то побачимо, що в прогнанню ґен. Ромеля з Єгипту, як це тепер виявляється, заважили попри хоробрість вояків таки в першу чергу — 1,000 тенків, висланих з Злучених Держав до Єгипту. Знову тепер, якщо Північна Африка буде зовсім очищена від італійців і німців, то, як бачимо, станеться це в дуже великій мірі завдяки тим воєнним операціям, що їх тепер переводять американські частини в Альжирі та Марокко, згл. Тунісі. При тому треба розуміти, що опанування Північною Африкою означає і панування над Середземним морем. А певне Середземне море — це знову короткий і певний шлях достави війська і воєнного знаряддя, між іншим, теж і для Советів, а далі для Аліянтів на Близькому Сході й в Індії та Китаю.

Ось так, з якого боку не глядітиб на теперішний розвій воєнних подій, то можна сказати, що другий фронт уже отворений. Він ще не розвинений, але вже отворений. Колиж мати на увазі тільки Америку, то можна сказати, що вона „другий фронт" уже давно отворила коли іде про те, щоб допомагати Советам. Бо як інакше треба розуміти ті важкі, завзяті й дуже коштовні бої, що ведуться з Японією на Пацифіку? Що булоб з Советами, якщоб Злучені Держави не вдержували цього фронту, якщоб вони не були розпочали офензиви проти Японії? Хіба Японія, якщоб цього фронту не було, вагаласяб вдарити з заду на Совети, коли вони заанґажовані по цілу шию в боротьбі з Німеччиною? Коли цього не було і тепер нема, то тільки тому, що Японія сильно занята „американським фронтом". Як бачимо, Злучені Держави той фронт проти Японії далі вдержують, а крім того пішли ще отворити інший фронт проти „партнерів" Японії.

Думаємо, що вже тепер не буде в Америці більше місця для „підштовхування" уряду в справі „другого фронту". Хіба тепер кожний бачить, що президент Рузвелт разом з урядом і своїм воєнним штабом віддавна добре цей „другий фронт" підготовляли. І „підштовхування", з якого боку воно не виходилоб, цілком певно не потребували.

Чартер Для Виміни Новин

Дікин, редактор заграничних новинок лондонського „Таймс"-у, піддав дуже добру думку, щоб по війні, коли прийде до укладу світового миру, в мировім документі було застережено, що поодинокі народи, через свої ґазети і новинкарські аґенції, мають право свобідно засягати в данім краю новин і жаден уряд, чи режім, не має права тій виміні перешкоджати. В той спосіб, говорив Дікин, народи матимуть нагоду себе краще пізнавати і до себе зближатись.

Це дуже добрий плян. Він щось собою уявляє і конкретно починає пояснювати, що під „чотирма свободами", застереженими в Атлянтійськім Чартері, треба розуміти. Якщоб той плян перевести в життя, то він дійсно поміг би дуже багато, щоб вдержати на світі такі обставини, серед котрих моглиб процвітати проголошені „чотири свободи". Без свободи виміни новин ті інші „чотири свободи" будуть пустим звуком. Бо деспотичний режім, котрий по тиранськи гнобитиме інших, не дозволить, щоб вістки про той гнет виходили в світ, а навпаки, фальшивою пропагандою буде поширяти в світі такі вістки, начеб люди в середині його краю жили в повній свободі і повнім щастю.

Таке вже бувало в минулому і таке може знов повторитися. Кожний може легко начислити сотки випадків, в котрих деспотичні режіми давили безборонних людей, засилали їх в концентраційні табори, як от в Німеччині, а за кордоном говорили, що все гаразд, що люди дуже задоволені з життя, що рай панує серед них. Якщоб чужим журналістам було дозволено поїхати до самого нутра даного краю, побути серед найширших мас, випитати їх щиро, як вони себе почувають, то тоді можна булоб видобути від них дійсну правду. Тоді світ довідавсяб, як дійсно справи маються. А без тої свободи виміни новин світ знаходився в цілковитім баламуцтві.

котрі їм дає уряд. А уряд, звичайно, давав такі новини, які йому вигідно. Загалом, по першій світовій війні по світі так розпаношилась була груба, підступна брехня, що аж соромно робиться за наш двацятий ніби дуже цивілізований вік.

Ще гірше ділось в Советах. Там, наприклад, люди міліонами гинули з голоду, а уряд не дозволяв чужим журналістам навіть поспішним поїздом переїхати по терплячих околицях. А поїхати було в концентраційні табори, або на примусові роботи десь далеко на Сибірі, де сотки тисяч людей каралось в пекольних муках, щоб звідтам засягнути інформацій, було виключене. Справді деяким засудженим вдавалось вириватись з того пекла і заграницею розкрити ті звірства, але офіційна пропаґанда відразу таврувала такі вістки „брехливими", ще й додавала, що вони походять з уст „чужих аґентів"; колись „капіталістичних аґентів", опісля „націстичних", пізніше знов з „демократично - капіталістичних", а вкінці знов з націстичних, чи фашистівських. Безперечно, що ті аґенти теж використовували ті новини, щоб компромітувати даний режім і це комплікувало справу. Алеж, найкращим ліком на це булоб запросити чужих журналістів, хай наочно переконаються про ті справи. А цього тиранські режіми не хотіли робити, бо це булоб дійсно виявило їх жорстокости. Замісць дати змогу чужим свідкам провірити ситуацію, вони в хитрий спосіб підготовляли ріжні „туристичні поїздки", для тих чужинців, і підчас тих поїздок ні на крок не опускали тих чужинців з ока, та не дозволяли їм відійти від визначеної маршрути.

Якщо по переможнім закінченні війни мають дійсно бути впроваджені великі ідеали свободи, то як передумову до того треба конче постаратись, щоб думка, піддана редактором „Таймсу" Дікином була сповнена. Без того всі труди підуть на марно. З правди знов зачнуть ріжні деспотичні [illegible] ди викручувати, заперечувати, а представляти як правду — грубу, цинічну брехню. Вимордує десь в якійсь оселі даний режім тисячу, чи десять тисяч людей, а по світі пустить чутку, що це люди, щасливі і радісні з тих добродійств, якими наділяє їх уряд, покарали одного зо своїх продажних аґентів, що пробував сказати лихе слово про їх уряд.

Пригадаймо собі, що то було в „старій" передвоєнній Польщі. Вона ніби уважала себе за цивілізовану країну. А проте в ній панували репресії, що брутально заперечували всі свободи, про котрі говориться нині в Атлянтійськім Чартері. Але світ про те не дуже добре знав. Бо польська влада не дозволяла чужим журналістам свобідно обертатись по краю. Памятаємо випадки, коли чужих журналістів польська влада навіть арештувала, коли ті хотіли зблизитись до широкого українського загалу і дістати від нього інформації про так звані „пацифікації". Деякі з тих журналістів, як ось американські журналісти Дей, Неґлей Фарсон, або анґлійський Гесел Тилтмен, були задержані польською поліцією й відослані назад з села до міста. Водночас їм наказано, щоб не пхали носа в не свої справи, а щоб користали з тих „новин",

Або пішле якийсь режім полки свойого війська в безборонні села, зачне карати, а навіть стріляти безборонних людей, старців, жінок і дітей, а в світ пустить вістку, що це облава на „чужих аґентів", котрі прокрались зза границі до краю і роблять ріжні саботажні пакости.

Якщо даний уряд, або представник якогось уряду, дійсно має чисте сумління і є глибоко переконаний, що його режім нікого не кривдить і не винищує, то він не повинен противитись тій пропонованій свободі новин. Колиж якийсь режім противиться такій свободі новин, то треба заздалегідь підозрівати його, що мається до діла коли не з дійсним, то з можливим деспотом, що носить в серці якісь злочинні пляни. Викрутом, мовляв, „ми не хочемо пустити чужих журналістів до середини краю, бо вони зле наставлені до нашого режіму", не повинен ніхто датись збаламутити. Бо коли буде повна свобода їздити усім журналістам, в кожний куток даного краю, то навіть колиб котрийсь сказав щось неправдиве, то другий чи третій це направить. Правда таки вийде на верх. А коли правда вийде на верх, то в справедливім міжнароднім устрою можна буде теж вчинити справедливість тим, що зазнають кривд. Інакше ціла та міжнародня справедливість нагадуватиме суд, в котрім дозволено виступати лише свідкам проступників, а не свідкам покривджених. З такої „справедливости" може лише вирости нове огірчення і нові світові заворушення.

Чи Можлива Спілка Словянських Народів Без Самостійної України?

Як дивляться на словянську спілку москалі?

Можна завважити, що в часі, коли серед чехів проявляються голосні кличі за всесловянською солідарністю, то серед поляків всесловянство не має симпатій. Зате голоси москалів про потребу всесловянської спілки дуже голосні. І то не від нині. Ідея всесловянської солідарности зроджується у москалів дуже вчасно, бо вже на початку 19-го століття й то не тільки солідарности культурної, але навіть політичної. Кличі про потребу братерства між словянами, як на карт, були найголосніші за царя гнобителя Миколи І., під якого правлінням найтяжче стогнали саме словянські народи: поляки, українці та білорусини.

Московські всесловяни бажали навіть створення одної словянської держави, але не як спілки вільних словянських народів, як це, наприклад, розуміли українські всесловяни ідеалісти з Кирило-Методиївського Братства, тільки одної словянської держави під опікою „старшого русского брата". А та опіка, як вчило практичне життя на поляках та українцях, була дуже тверда. Зрештою московські всесловяни і не крилися з тим, що по якімсь часі всі словянські народи малиб перестати істнувати як окремі національні орґанізми. Російський поет Пушкин виповів ту всесловянську „сердечність" навіть в поетичній формі: „щоб всі словянські ріки влилися в російське море". Ясно, що не була це ідея всесловянського братерства, тільки всеросійська завойовницька політика, збрана у принадну форму якоїсь ніби ідеї. Професори та поети вбирали всесловянство в Росії в принадну форму ідеї, а царський уряд капіталізував її у російській заграничній та внутрішній політиці в користь російської імперії та московського народу.

Підкресляючи словянську солідарність та потребу Росії заступатися за словян, Росія тим козиром успішно ослаблювала Туреччину. Говорячи про словянських братів, про православія, московський уряд думав про захоплення Константинополя, про добуття морських проливів Босфору та Дарданелів. Морських проливів Росія не добула, бо до того не допустила Анґлія та Франція, але Туреччину раз на все ослабила.

Кличем всесловянської солідарности Росія ослаблювала теж свого суперника на балканськім півострові — Австрію, поширюючи аж до першої світової війни москвофільство серед таких народів Австрії, як сербів, чехів, підкарпатських українців, а навіть найсвідоміщих національно українців в Галичині. Зокрема москвофільство серед західних українців, зовсім так само як нинішний комунізм, мав витворювати внутрі українського народу власну пяту колюмну, що малаб царатові помагати успішніше поборювати український самостійницький рух в дома, в границях Росії. Таку марну службу робили москвофіли, одні свідомо за царську рублі, як це виказали відкриті архіви царського уряду по революції, а другі з темноти та національної вітсталости.

То ніби словянське братерство надiлі мало служити тим самим плянам, що їх накреслив перед двісті роками цар Петро Перший, лютий ворог українського народу. І те саме принадно оспівував поет Пушкин, коли писав, щоб словянські народи „злилися в російське море", себто, щоб винародовилися і згинули як народи, ставши росіянами. Таке словянське братерство під опікою „старшого брата" ви[illegible] шого брата, що то цілу спадщину молодшого в часі опіки переписав на себе. Ту опіку добре відчували тоді зокрема поляки та українці. На українців продумали москалі окремий рід опіки, а це доказ, що саме від самостійности України треба зачати будувати словянську спілку вільних словянських народів.

Тільки Самостійна Україна привернулаб рівновагу серед словянського світа та в східній Европі.

Росія без України зі своїми уральськими багатсвами та Сибіром неісходимим це булаб надалі велика держава, що на століття вигідно моглаб прокормлювати московський нарід та вести його на шляхи духового та матеріяльного поступу. Одначе така Росія це вже не булаб европейсько-азійська потуга, не булаб імперія. Колиб повстала самостійна Українська Держава, не булоб російської імперії. Але зате не булоб загрози для сусідних малих та середних народів, які дрожать, що кожного дня можуть стратити свою державну незалежність.

Тоді теж не булоб між словянами старших та молодших-упосліджених братів, тільки всі словяни булиб рівними братами, „дітьми матери Слави", як це собі ідеально представляв перший всесловянський ідеаліст Коляр. Та Росія не хоче такого словянського братерства. За таке словянське братерство Костомарів, Шевченко та інші словянські українці ідеалісти пішли на довголітне заслання. За таке розуміння братерства з московським народом і в наших часах останний українець комуніст - культурник, писатель Микола Хвильовий, та останній українець комуніст - політик, Микола Скрипник, комісар народної освіти України, мусіли згинути. Обидва мусіли пустити собі кулі в лоб. По них не було і нема вже на світі українців - комуністів по нинішний день, тільки є московські імперіялісти, хочби вони говорили ще чи писали українською мовою.

Щож отже треба робити Московщині, щоб лишитись імперією, щоб мати на все під своєю владою Україну і навпаки, щоб таких словянських ідеалістів як Шевченко, Костомарів, Білозерський у минулім, та щоб у наші дні українців комуністів, що є за вільне життя України навіть в згоді з московським народом більше на світі не було? Отже треба в першу чергу цілий український нарід дістати під свою необмежену владу та внутрішною політикою довести до того, щоб український нарід перестав істнувати на світі як політичний нарід. То значить, щоб український нарід перестав істнувати як такий нарід, що хоче бути вільним господарем на українській землі та покористуватися богацтвами тої Богом благословенної країни на щастя, на духовий та матеріяльний зріст українських людей. Тими багатствами, по думці комуністів, для збудовання імперії московського народу має завідувати „старший брат" з Мо[illegible] порода росіян українського роду, звана „малоросами", того хотять і нинішні росіяни-комуністи українського роду.

Для Росії дальше треба, щоб український нарід перестав істнувати як нарід з власною українською душею, з власними уподобаннями, з привязанням до української традиції, до українського християнства та до того багатого минулого, що його свідками є свята київська Софія з дорогими мощами українського монарха Ярослава Мудрого, з дорогими печерами славутної Печерської Лаври, на якої сливе кожнім камені видно печаливу руку правовитого господаря української землі, гетьмана Івана Мазепи.

Чи може Москва противна, щоб істнувала українська мова? Колись, коли національна свідомість українців під Росією була вже прибита столітною неволею, московський уряд забороняв писати, друкувати та вчити по українськи. Нині щойно тільки двацять літ по упадку української демократичної держави, на це ще завчасно. Українська мова, скапарена та занечищена свідомо сотнями слів російської мови, може ще істнувати як говір провінції, що ще нині теж до якогось часу називається Україною. Та занечищена мова може ще істнувати так само, як от, наприклад, істнують українські вишивки, український борщ, український гопак. Зрештою перед світом, на міжнародних виставах, вони теж „Рошен".

Через довголітне виховання молоді у відповідному дусі українці спершу станутъ мати дві душі — українську та московську, як це вже було за царату між більшістю інтеліґенції з України, щоб поволи дістати одну чисту московську чи там советську душу, байдуже про назву. Тоді героями тої нової породи людей стануть чужі Україні князі та царі, от як Димитрій Донський, Александер Невський, Минин, Пожарський, дарма, що тих двох останних несогірше кропив колись український гетьман Петро Конашевич Сагайдачний. Один з найбільших українських патріотів української історії, гетьман Іван Мазепа, стане „зрадником укра-

(Докінчення на стороні 3-тій)

ШОЛОМ АЛЕЙХЕМ

НІМЕЦЬ

(2)

Так він собі мудрий, цей німець, — гадаю я собі, і не трачу багато часу, вже беру візника і везу його просто таки до себе до хати.

Приїхали до хати, перекажую я своїй жінці все, як було: так і так післав мені Бог кліента — німця, чудо, який німець. Та жінка, чи вона що небудь розуміє. Вона тут таки з місця починає мене сварить; до того треба вам знати, попав я собі до хати як раз в погану хвилину, коли в хаті робили порядок.

— Що за кліенти таки ще? Що за гості ні з того, ні з цього?

— Дурна бабо ! — кажу я їй, — не говори на нашім жарґоні — цей німець чудово все розуміє.

Ну, та чи „вона" (жінка себто) слухає, раз вона вже попала на смак порядку. Вимахує мітлою просто таки в лице, і кричить і бурмочить. Вона собі бурмоче, а ми з німцем стоїмо в дверях — ні туди, ні сюди, що називається, з бідою удалось мені умовити її, переконати, що цеж не безплатний постоятель, що це за гроші, і навіть, навпаки, можна буде коло нього заробити.

Здається вже готове? Я її досить переконував, і наче умовив. І нараз по всім, вона знов звертається до мене:

— А де я його спать покладу, де, в землю, мені його покласти, що?

— Ша, —кажу я їй, — дурна ти бабо така. Кажуть тобі, щоби ти не говорила на жарґоні — він все розуміє!

Тоді аж вона, накінець, зрозуміла, ще треба робити.

Відпустили ми йому нашу „альковy" — ціле ліжко з бебехами, широке, а „моя" (жінка себто) почала завзято роздувати самовара і взялась таки, нарешті, варити вечерю.

Між нами кажучи, коли мій німець побачив нашу алькову, то він трошки скривився: моглоб бути трохи краще.

Ну, та що він розуміє в ґешефті, цей дурний німець?

Як тільки внесли самовара і „запарили" чай (він ще при цім добув гарненьку пляшку руму, випив сам чарку і мені дав випити чарочку) він почув себе чудесно, розложився з своїми пакунками, як у власного батька в хаті, і ми з ним відразу стали друзями.

Після чаю я завів з ним балачку. То та це, що він тут робить, наприклад.

Він, показується, торгує. Чи не треба йому в такім разі що купити, або продати? Виходить, ніби то, що йому нічого не треба.

Якісь то машини, — каже він, — повинні тут прийти. Чи знаю я це? Вчорашній день, торішній сніг, як кажуть.

Відповідає він це на мої питання, а сам безперестанку піднімає голову і зазирає в піч, і що хвилини питає: чи вже вечера готова? Здається, — кажу я йому, — пане німець, що ви таки чимало уваги даєте їжі, га?

Відповів він щось то не цілком гаразд. Та чи німець розуміє, про що з ним говорять? Ну, словом, багато чи мало пройшло часу, але накрили таки нарешті на стіл, і подали йому вечерю: суп свіжий — смаковина — з міґдалом, з цілою куркою, з манюю крупою, з морквою, з петрушкою, і чи мало ще з чим. „Моя" (жінка себто), коли тільки захоче, так вона таки може!

— Доброго апетіту, — кажу я йому, — він хоч би що — ні слова.

— Доброго апетіту, їжте на здоровя, — кажу я йому ще раз. А він все своє, з апетитом їсть собі суп, і хоч би тобі слово, не то, щоб мене почастувати. Хоч би „дякую" сказав!

Де там! Груба істота, великий еґоїст, — гадаю я собі.

Попоївши, закурив він велику люльку, сидить і усміхається і шукає місце, деб можна вигідно розложитись. А очі у нього так і заплющуються. Я підморгнув „моїй" (жінці себто). — Деб йому дати постіль? — каже вона мені.

— Ну, що значить — де? Розуміється, в нашім ліжку!

І так не довго роздумуючи, підійшла вона до ліжка і почала стелити постіль, збивати подушки, словом робити все, як треба. „Моя" (жінка себто), коли вона хоче, так вона може. Поглянув я — мій німець щось невдоволений, як наче йому не подобається, як видко, що від старання жінки, піря почали на всі сторони літати. Зморщився він, покрутив носом і почав довго чихати.

— Ростіть великий, пане німець, — кажу я йому.

— Ви гадаєте, він відповів мені „дякую"! Де там!

— Груба істота, — думаю я собі, — дикий чоловік якийсь...

Йому приготовили постіл на вдивовиж. Сам цар міг би лягти. „Моя" (жінка себто), коли вона тільки захоче, так вона може не постіль, а цілий трон, а він наче невдоволений. Кінець кінців, ми з ним попрощалися, побажали один одному спокійної ночи і пішли спати.

Скоро, потім, як ми лягли спати, чую, мій німець спить — не наврочитиб, як говориться — з великим апетитом: хропе якимсь модним тоном — і сопе він як льокомотива, і свище і хропе як зарізаний бик... то він нараз прокидається, крехтить, ойкає, фиркає, чухається, плює і бурмоче, а то повертаться на другий бік і знова на довго захропе, засопить, засвище і зафиркає, то знов проснеться. І так кілька разів, аж, розлютувавшись він як зіскочить. Чую я, як летить постіль на землю, — одна подушка за другою; кидає все з якоюсь лютістю, з дикою лайкою, цілком як божевільний який: „До дідька Сакрамента! Доннер-ветер!"

Піднимаюсь я, заглядаю в щілинку в дверях — бачу, мій німець стоїть на долівці в костюмі Адама, що називається, кидає подушки з ліжка, плює і лається по свойому — по німецьки — але все таки прости Господи як!

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Війна й Видатки

Д-р Персія Кембел, директорка так званої дивізії споживних обслуг при урядах цивільної оборони Великого Ню Йорку, підняла публично питання видатків підчас війни. Справу на її думку поставило рубом ухвалення надзвичайно високих воєнних податків. Тепер кожна людина мусить видавати так, аби могти наложені на неї податки платити. Словом, ми мусимо найти тепер нові мірила видавання гроша.

Це питання заставило її потім розглянути, на які мірила спиралося видавання гроша до цього часу. Отже на її думку, у великій части видавання гроша є нині чисто „конкуренційним, себто ми видаємо на те, аби показатися кращими, чи багатшими, чи щедрішими від інших людей. Видавання гроша досі було робленим для заімпонування іншим людям. Це був головний товчок при видаванні. Отже головним зерном видатків є психольогічне: воно лежить у нашій душі, хоча при тому ми звертаємо увагу на суспільні умовини. Тому то, бажаючи зміняти наші видатки, ми мусимо змінити передовсім наші душевні наставлення до суспільности.

З цього й виходить, що найтяжче буде зреформувати свої видатки тим людям, що найбільше звертають увагу на суспільне суперництво, отже людям з найбільшими приходами, бо ці люди найбільше привикли їсти, пити, вбиратися, мешкати й забавлятися так, аби імпонувати іншим. На таких людях ми можемо найкраще заобсервувати, як це важко зміняти людські звички „вниз", себто від свобідніших до менше свобідних, від догідних до менше догідних і так далі. Багато лекше є змінювати звички в гору, себто більше й краще їсти, вигідніше мешкати, і т. і.

Аби люди могли все таки доконати цеї труднішої психольогічної річи, себто змінити свої звички споживання „вниз", д-р Кембел радить вжити до того аргументу патріотизму: треба приняти й розголосити, що тепер є непатріотично носити блискучі одіння, або видавати глупо на їжу.

Родинам, які не мають великих зарібків, прийдеться тепер важко з інших причин. У Ню Йорку є дві-третині таких родин, які заробляють річно нижче 2,000 долярів. Ці родини не мають звичайно ніяких ощадностей. Коли їм прийдеться тепер платити податки, вони мусять добре дивитися, як видавати гроші, або як по американськи кажуть, „буджетувати". І будуть вони мусіти обходитися без багатьох річей.

„Найлекшою річчю є обходитися без якоїсь страви", говорила д-р Кембел. „Зате важко ощаджувати на комірнім і дуже мало свободи має людина в зменшуванні видатків на лікарську поміч та забаву".

Одначе власне в цьому й криється велика небезпека, що люди люблять передовсім ощаджувати на харчах. Тому й треба тепер людей повчати, щоб вони не зменшували своїх видатків на харчі до того, щоби підривати здоровля або працездібність своїх родин.

Третина населення, що має вищі зарібки, буде далі могти їсти все, що досі їли, але буде мусіти навчитися купувати своє одіння дещо розумніше, ніж це робила досі.

Д-р Кембел запевняє, що „буджетування" не така важка справа, як комусь може здаватися: треба просто заставити свій розум попрацювати над справою приходів і розходів.

Вона подала при тому деякі практичні поради, як це робити. Наприклад при закупі харчів треба тепер дивитися за простою, а поживною стравою, а відкидати поживу люксусову, що звичайно коштує багато. Вона радить теж купувати дещо в більшій скількости, головно на випродаж. Можна теж заощадити багато гроша, купуючи харчі, як овочі й ярину, тоді, коли на них сезон, коли їх багато й коли вони через те дешеві.

І про ощаджування при закупі одіння дала вона кілька цікавих порад. Вона не вагалася навіть радити обмінювання одіннями зо сусідами: „Як ваш молодший син виріс з кальошів, певно хтось з ваших сусідів має меншу дитину. Зорганізуйте пляни для обміни плащів, сурдутів, суконок".

„Навчіться прати свої річи добре, прасуйте їх самі, складайте їх відповідно, а вони зате будуть довше вам служити", радила ця спеціялістка споживання. „Як ви мусите купити собі нове одіння, то дивіться за тим, аби купити собі таке, яке ви зможете носити на найбільше число оказій і яке буде носитися найдовше".

Багато гроша можна заощадити на домашній обстанові, на світлі, топливі і через закупно річей за готівку.

Інформації про способи ощаджування грошей при закупі можна збирати від сусідів, по клюбах, або в відповідно зорганізованих радах.

10% SAVED NOW OR 100% TAKEN BY THE AXIS LATER!

BUY WAR BONDS

ГЕНЕРАЛ, ПОКРИТИЙ СЛАВОЮ, ПЄ ЧАЙ З ВОЯКАМИ.—Це пора, в якій англійці звикли пополудні попивати чай. Цього звичаю держаться і в африканській пустині, де можливе. На образку бачимо лютенанта-генерала Бернарда Л. Монтґомері, начальника Восьмої Британської Армії, що то розбила сили ген. Ромеля, як разом з вояками тенку бере по чашці чаю.

Чи Можлива Спілка Слов'янських Народів Без Самостійної України?

(Докінчення зо сторони 2-гої)

їнського народу" а лютий ворог України, Петро Перший, його добродієм. Підховані московською чи там комуністичною школою малороси, чи там люди совєтського народу, все то напевно зроблять.

Гірше, колиб хоч частина українського народу лишилася поза обсягом впливів московської імперії, бо хоч там їх не гласкатимуть, але польщи, мадяри, румунити, то проте вони не набуватимуть московської душі, а цілком природний український гін до самостійного національного життя відізветься раз сильніше, другий раз слабше, а тим самим все ще на світі істнуватиме, „мазепинство", яке таки буде передіставатися над Дніпро та заражувати полудневу частину „совєтського народу".

А вже цілком зле, булоб, колиб десь, хочби на малім клаптику української землі повстала українська держава зі зовсім свобідним українським життям. Ось причина, чому то комуністи українського походження раділи з мадярами та поляками упадком Карпатської України. Не про що інше їм ішло, а тільки про те, щоб український нарід не станув десь самостійним і державним.

Справа України все була небезпечною проблемою російської імперії і такою все лишиться, бо й совєтське виховання не змінить права природи української душі та природного гону морально здорової людини, щоб прямувати до волі. А прийде нова революція, тоді знов спалахне огень національного зриву та „петлюрівщина", „жовто-блакитщина", „мазепинство" чи якими то назвами московські імперіялісти охрестили чи охрестять відвічне прямування українського народу до чотирьох вольностей Атлянтійського Чартеру. Історичні століття за короткі, щоб їх викорінити з душі українського народу, що по словам французького письменника сперед 170 літ Волтера, все прямував до свободи.

Не диво проте, що вже в перших днях першої світової війни Росія кинулася на Галичину та стала безпощадно давити українське самостійництво. Те саме повторилося перед трьома роками по союзі Гітлера зі Сталіном, те саме повторюватися буде ще нераз а вселословянське братество лишиться ще довго пустою фразою, доки всі словянські народи, а між ними й другий щодо величини — український нарід — не стануть самостійними господарями, кожний на власній землі, як це повинно бути згідно з тим, що кажеться в Атлянтійськім Чартері.

Літописець.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В статті п. н. „Ми знаємо..." (Свобода, 11. листопаду) мають бути при кінці так: „Комуністичне „ми знаємо", яке большевики прикладають до „свободян", а властиво до того американсько - українського загалу, що не є большевиками, є нічим іншим, а провокаторським визовом".

Через помилку було видруковане „визиском" замісць „визовом".

СОВЄТСЬКІ ВІДДІЛИ НАТИСКАЮТЬ НА КАВКАЗЬКОМУ ФРОНТІ.

МОСКВА. — У новім наступі совєтських військових і морських сил росіяни захопили від ворогів сім важних пунктів в південному Сталінграді, викинули німців з одного горба на північний схід від Туапсе, в західному Кавказі, та затопили 10,000-тоновий перевозовий корабель на Балтику.

Німецький комунікат говорить про боротьбу на Кавказі.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ГОЛОВНИЙ КЕРІВНИК АМЕРИКАНСЬКИХ СИЛ В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ.

Це лютенант-генерал Двайт Д. (Айк) Айзенговер. Має 51 років. Тому був за першої світової війни замолодий, щоб у ній вибитись. Та тепер став „новітнім Джаном Дж. Першінгом". Поясняв через радіо, чому американські війська займають ріжні позиції в Північній Африці, де Америка не шукає ніяких користей, а тільки допомагає світові визволитись спід ярма агресорів.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЛІВЛЕНД, О.

Листопадове Свято.

Злучені Організації м. Клівленду влаштували 1. листопада Листопадове Свято. Та згадуючи цей історичний день нині та й всім присутним якось було сумно на душі. Ми мимоволі пригадали попередні роки, коли в клівлендській громаді (в одній із перших громад в Америці), — обєднались всі українські угрупування, крім большевиків. І якаж то була гармонія між рідними братами! І яку величезну роботу ми тут зробили! Таж ми тут збудували Культурний Город, який є великою історичною подією в нашому сучасному житті в Америці. Отже ми клівлендці горді, що могли знайти в Америці місце й для України, та що до цього місця приїздять з ріжних околиць наші українці, і першим ділом ідуть до тої святині, до Культурного Городу, так якби на прощу. І так треба.

Ще згадаю, що нераз приїздили до нас деякі діячі, і побачивши, що на сцені Народнього Дому разом виступають католицький і православний священики, та що співають хори двох церков, — висловлювали свою радість, захоплення і давали признання Злученим Організаціям, що обєднались, прийшли до згоди, і роблять гарну національну роботу.

Та від 1941 р. нема в нас тої єдности і спільности думок. Нема цього і на святочних концертах. А свята Т. Шевченка в цім році в Народнім Домі навіть і не ставили! Злучені Організації проте якось урятувались. В цій організації всі угрупування далі тепер працюють, хоч нема давньої гармонії. Працюють, хоч з перешкодами, які не минули і свята Першого Листопаду.

Відкриваючи свято, голова Злуч. Організацій, адв. О. Е. Малицький, підкреслив у своїй промові, що нам не треба розбивати наші сили, а навпаки, треба старатись їх обєднати. Першою точкою був тріяльоґ, в якім троє дівчат п. Малицького, тримаючи американський прапор, пояснили, яке він має значіння. По цій патріотичній точці мішаний хор „Бандурист", що є при православній церкві, заспівав американський національний гимн, а далі йшли січові пісні. Далі панна Елейн Мураль своїм колоратурним сопраном зачарувала всю публику. Вона зробила великий поступ і треба надіятись, що з неї вийде знаменита оперова співачка. Новиною програми був виступ дівчини, на жаль імени не памятаю, в українському балетному танку, під музику „Шумка" — Завадського. Ця дівчина зі школи Д. Чутра. На піяно відіграли в чотири руки сонату Сібеліуса, Дорота Мураль і Оксана Білон. Потім вийшла молоденька школярка Ґеня Бохонок в ролі русалки і виконала надзвичайно тяжкий етюд української пісні, в якій оспівувала січового стрільця, що пішов боронити Україну і загинув в боротьбі. Цей вірш переплітався піснями, які виконали: Ґ. Бохонок, Ольга Ящак і хор. Молодий студент Юрко Білон виголосив палку промову по англійськи.

Головною точкою свята був реферат професора Мінесотського Університету п. Ґрановського. Говорив на тему: „Участь українців в боротьбі за принципи волі". В своїм досить цінним рефераті п. Ґрановський докладно змалював демократичні засади українського народу з початку княжої доби аж до часів 1920. р., а вкінці давав праві, аби кожний американський українець в цю велику війну ніс на собі всю працю для спасіння нашої прибраної Батьківщини, аби були льояльні до неї і щиро жертвували, а за те все можемо сподіватись в будучому, що Україна буде вільною та незалежною державою. Приявні нагородили референта щирими оплесками.

Далі хор під орудою И. Прокопа відспівав декілька гарних пісень. Мусимо дати признання хорові „Бандурист, який ніколи не відмовляється і завжди приймає участь в патріотичних святах. Не дивлячись на це, що багато пішло молоді до Армії, хор збогатився старшими співаками і співачками, і програму свою виконали досить гарно. Гимном „Ще не вмерла Україна", закінчився концерт, який залишив гарний спогад, не дивлячись на непорозуміння, що повстали. 2

Весь чистий дохід з концерту піде на народні цілі.

Приявний.

АНГЛІЙЦІ ПРИГОТОВЛЯЮТЬ НОВИЙ СУСПІЛЬНИЙ ЛАД

В наступнім тижні англійський парлямент буде обговорювати справу заведення в Англії нового суспільного ладу. Кажуть, що комісія вже накреслила пляни, як цей лад мав би виглядати і він буде представлений в парляменті протягом шістьох днів.

Економісти, що випрацьовували цей плян, впевняють, що він заобезпечить від голоду й холоду кожну англійську сімю хочби найбіднішу. Старий суспільний лад вже своє пережив і показався цілком недобрим. Не може далі бути так, щоб один мав забагато, а другий з голоду примирав. Розуміється, що всіх деталів накресленого пляну нового суспільного ладу ще не оприлюднено і мало хто про нього знає, але кажуть, що він буде дуже добрий для всіх незаможних людей в Англії.

Громадські діячі вже давно говорили, що в Англії потрібно перевірки економічних відносин. До них часто прилучалися провідники англійських церков, які, здається, найкраще знають злидні робітничої кляси в Англії. Вони мають стичність з всіми шарами англійського суспільства і нераз мали нагоду зауважати, що багата родина плаває в добрі, бідна ходить боса й голодна. Бували випадки, що визначні церковні діячі виголошували на цю тему такі радикальні промови, що якби те саме говорив хто з робітників, то його влада замкнулаб до тюрми за бунтарство. Але факт є фактом і думаючі люди, без огляду на їх стан, ніколи не замикали очей на те, що довкола них діялось.

Півтора року тому англійський парлямент доручив відомому громадському діячеви, Вилйомови Г. Беверіджу вивчити справу суспільного обезпечення англійської робітничої кляси і предложити в парляменті плян, як запобігти тому, щоби бідна англійська сімя не журилася, тим, що вона буде завтра їсти, де спати і працювати. Що саме в тій важній справі зробив Беверідж, як голова вище згаданої комісії, будемо точно знати аж тоді, як його плян нового суспільного ладу розбиратиме англійський парлямент. — (ОНА).

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІХ ЧЛЕНІВ ВІД. 321 У. Н. СОЮЗУ У ФЕНІКСВІЛ, ПА., що

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, 15. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 15, 1942)

в годині 1. вполудне

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛІ, FREEVIEW & RHOADS STREETS

PHOENIXVILLE, PA.

Просимо всіх членів прийти на ці збори, на які приїде головний контрольор У. Н. Союзу **д-р В. Галан**, а також орґанізатор У. Н. Союзу **А. Маланчук**. На зборах можуть бути приявні також і нечлени, що цікавляться справами нашого орґанізаційного життя. Пригадуємо членам, що в цей самий час відбудуться також наші звичайні місячні збори, на котрих усі члени мають заплатити вкладки та вирівнати довг до відділу. **Заряд від. 321 У. Н. С.**

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Братство Св. Володимира,

відділ 130. У. Н. Союзу в Ню Йорку

уряджує

Величавий Баль

в суботу, 14. листопаду 1942

(SATURDAY, NOVEMBER 14, 1942)

у Stuyvesant Casino Hall

140 SECOND AVE., (between 8 & 9 St.), NEW YORK CITY.

Початок у годині 7:30 ввечір.

Вступ 50 центів.

Братство запрошує на цей Баль всіх українських громадян, де кожний при першорядній музиці в окруженню своїх людей буде мати нагоду весело забавитись. Буфет під власним зарядом. 235

За добру обслугу ручить — **Балевий Комітет.**

ПОЗІР! ФІЛЯДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

СВЯТОЧНЕ ВІДСЛОНЕННЯ

СЛУЖБОВОГО ПРАПОРА (SERVICE FLAG)

членів

ТОВ. УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН

849 Норт Франклин улиця

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 15. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 15, 1942)

ПРОГРАМА:

1) Похід з музикою вулицями Френклин, Бравн, Осма, Джирард, Френклин під будинки Товариства. 2) Відслонення прапора. 3) Концерт в Українській Галі. 4) Баль і Забава.

Збірка до походу в Укр. Галі в год. 3-тій пополудні.

Просимо всіх українців до численної участи.

УВАГА! ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА

уряджує

БАЛЬ-ЗАБАВУ

В СУБОТУ, 14. ЛИСТОПАДУ (NOVEMBER 14, 1942)

В САЛІ CAHILL HALL

881 EDDY STREET, SO. PROVIDENCE, R. I.

Початок у годині 7:30 вечером. Вступ 50 центів.

За добру й веселу забаву ручить — **Комітет.**

НА „WAR CHEST"

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ СТ. МІШІҐЕН

буде відіграна три рази невмируща драма в 5 діях

„НЕВОЛЬНИК"

М. Л. Кропивницького з поеми Т. Шевченка

в неділю, 15-го листопаду 1942

В УКР. РОБІТ. ДОМІ, CARPENTER & MITCHELL, N. DETROIT.

в неділю, 6-го грудня 1942

В УКР.-НАРОД. ДОМІ, MARTIN & MICHIGAN, W. DETROIT.

в неділю, 13-го грудня 1942

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ, GRAYLING ST., HAMTRAMCK

Початок усіх вистав в годині 3:15 пополудні.

Вступ усюди по 75 ц. з податком.

У виставі виступлять найліпші сили української сцени в Дітройт і Віндзор. Співи виконає Укр. Нац. Хор „Думка" під упр. Ів. Атаманія. До пять властивих пісень, хор відспіває ще 11 прегарних пісень. На запрошення обіцялись бути представники американських часописів. Режісер П. Провальний. Управитель танців Ґриґ. Коломиєць. Оркестра під управою панни Стефанії Андрусевич. — О численну участь просить **КОМІТЕТ.**

УВАГА! Також подаємо до ласкавого відома нашій громаді, що вже приготовляємо оті вистави: **„Перехитрили"** й **„Назар Стодоля"** при помочи У. Н. Хору „Думка". Слідіть за оголошенням У. Ф.

Число Чужородців в Америці Зменшилося

Згідно зі статистикою, проголошеною недавно Цензусовим Бюром на підставі перепису населення в 1940-му році, число чужородців у Злучених Державах зменшилось між 1930 і 140 роком на 18.3 відсотків. В 1930-му році в Америці находилось 13,983,405 білих людей, що родились поза її кордонами. Вони творили 12.7 відсотків населення. В 1940-му році ті числа зменшились на 11,419,138 і на 9.7 відсотків.

Число чужородців з усіх країв, за вимком Австрії, Мадярщини, та европейської і азійської Туреччини, змаліло. На думку Цензусового Бюра зріст числа чужинців родом зі згаданих вище трьох країв є наслідком неточности при подаванні країни уродження.

Найбільше чужородців було родом з Італії (1,623,580), з Німеччини (1,237,772), Канади (1,,044,119) і з Совєтського Союза (1,040,884). З інших країв їх було по менше як міліонови, деколи лише по кілька тисяч.

Причиною зменшення числа білих чужородців було обмеження іміґрації в роках 1930-40. В тому часі з Америки виїхало 47,000 більше людей ніж приїхало до неї. Другою причиною був високий відсоток смертности між іміґрантами, яких пересічний вік (44 роки і несповна пять місяців (був багато вищий від пересічного віку білого населення, родженого в Америці, 28 літ і 9 місяців) в 1930-му році. Перепис 1940-го року певно покаже ще більшу ріжницю. Цензусове бюро зазначує, що коли іміґраційні закони не будуть змінені, число чужородців в Америці за яких 20 до 30 літ стане цілком незначним.

Число людей, уроджених поза Америкою, не зменшилось однаково у всіх групах. Іміґранти з країв північно-західної Европи, так звана „стара іміґрація", зникають швидше. В 1930-му році вони творили ще 26.6 відсотків чужинецького білого населення, а в 1940-му вже тільки 24.7 відсотків. Число уроженців центральної Европи остало, у відсотках, приблизно те саме: 30.2 в 1930-му і 30.5 в 1940-му році. За те в порівнанні з іншими групами, число чужородців з південної і східної Европи є тепер більше. В 1930 році вони творили майже 27 відсотків усього чужинецького населення, а в 1940-му році творять 29 і пів відсотків. Майже 15 відсотків чужородців родились на інших континентах, не на европейськім.

Рівночасно з повищими даними проголошено також статистику населення по „матірній мові" („мотер тонг"). Як відомо, кожну двацяту людину підчас перепису питали, якою мовою вона розмовляла в дитинстві. Одержане число множено через двацять і так одержано числа про мовні групи в Америці. Здається, що в багатьох випадках ті цифри не є занадто точні.

Всіх осіб, що подали якусь іншу мову, а не англійську, за свою „матірну мову", було в 1940-му році біля 22 міліони. З них біля 8 і пів міліона родились поза Америкою, 11 міліонів родились в Америці з одного або обох батьків чужинців, а близько 3 міліони мали батьків, що вродились в Америці. Найбільше людей подали за свою „матірну мову" німецьку мову (4,949,780), далі італійську (3,766,820), польську (2,416,320), еспанську (1,861,400), жидівську (1,751,100) і французьку (1,412,060). По більше як пів міліона людей назвали шведську, норвезьку і чеську мову своєю „матірною мовою". Інші групи, про які проголошено статистику мають від 37,640 (серби) до 484,360 (словаки) осіб.

Про українців статистика каже, що в 1940 році 83,600 осіб подали українську мову, як свою „матірну мову". З того числа 35,540 родились поза Америкою, 45,280 мали батьків, що родились поза Злученими Державами, а батьки 2,780 були роджені в Америці. Коли порівняти ці числа з числом 58,685 українців і 9,800 „русинів" („рутініянс") записаним в 1930-му році, тоді треба припускати, що статистика 1940-го року є в значній мірі неточна.

Загальна Рада — ФЛІС.

ДО ЧОГО ДІВЧИНА ПОДІБНА?

Один розумний хлопець вивчився в місті на доброго кравця, вернувся в рідні сторони й заложив собі варстат. Коли прийшов йому час женитися, то він засватав дівчину, небагату, але дуже скромну й чесну, таку, що за неї навіть не всі парубки з тієї самої околиці знали. На весіллю декотрі перший раз побачили її й тому дивувалися, що ніде на музиках її не видали. Тоді молодий сказав до них так:

— Я вчився в доброго майстра і він навчив мене також, як пізнавати добрі матерії й сукна та як їх оберігати. А найбільше остерігав мене, щоб матерію не класти на сонце. Бо на сонці і найліпша матерія зблідне і втратить на своїй красі й силі. Отак і дівчина. Коли вона чесно ховається в своїх родичів, то вона подібна до найкращої матерії, що може й князя приодіти. А коли вона забагато ходить поміж люди, вистоює по дорогах з ким небудь, то псується так, як матерія на сонці і як з такої матерії вже не буде першорядної одежі, а з такої дівчини не буде першорядна жінка. Я взяв собі таку дівчину, що не „зблякувала на сонці". Я вибрав собі таку матерію, що не була на виставі за шибою, а була схована в чистій скрині. Бо я на те кравець, щоб на матеріях розумітися.

Запамятайте собі, хлопці, цю гарну притчу, та й ви, дівчата не забудьте її. Не виставляйте себе всьому світу на очі, не дайте себе всім поганим очам оглядати, а рукам пробувати, а язикам обговорювати! А найдеться для вас добрий „кравець". — („Укр. Вісти").

ПРОТИ ПРИМУСОВОЇ ПРАЦІ

ВАШИНГТОН. — Спеціяльна комісія дала звіт президентови зо своїх дослідів над примусовою працею. Комісія говорить, що покищо нема потреби впроваджувати в Америці примусову працю.

РАДІО ПРОГРАМА „ГОЛОС УКРАЇНИ"

перенесена на 9. годину ввечір в ПОНЕДІЛОК, ВІВТОРОК і ЧЕТВЕР зо стації WBYN.

Продусер і анонсер **Родіон Сліпий:**

Пригадуємо слухачкам і слухачам, що РАДІОБАЛЬ програми Г. У. відбудеться в суботу, 21. листопаду ц. р., в Парохіяльній Гали, 217 Е. 6. вулиця, Н. Й. Початок у 7:30 вечером. Вступ 55 ц. Музика Йосифа Сніґура.

ТЕПЛЕ ОДІННЯ.

Джеймс МекФерин з Бірміґгему, в Алабамі, привіз собі це футро з Росії, куди він їздив з конвоєм з Англії. Не дивлячися на постійні напади німців на конвой, його корабель перебився щасливо до Росії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, відбудуться в неділю, 15. листопаду, точно в годині 12:30 пополудні, в гали 849 Норт Френклин ул. Напоминаємо місцевих і позамісцевих членів прийти і вирівнати свої залеглости, бо інакше можуть бути суспендовані. Товариська каса не буде більше за нікого висилати вкладок. — За уряд: Н. Волошанський, пр.; Н. Паращак, кас.; В. Бідей, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Пригадуємо довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглі вкладки до У. Н. Союзу і Тов. Січ, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Наконечний, фін. секр., 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

ТОЛІДО, О. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 167, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в 2. годині пополудні, в гали де звичайно. Просимо членів прийти на збори, вирівнати свої залеглі вкладки та полагодити важні справи. Пригадуємо членам, що збори відбуваються в другу неділю по першім, то значить, що коли першого припадає в неділю, тоді така неділя не рахується. Рік добігає до кінця, кожний член повинен подумати, скільки разів був приявний на зборах цего року й скільки тих зборів відбулося. Памятаймо, що як ми сами не будемо дбати за наші збори, за свої справи, за приєднування нових членів, то за нас ніхто інший не буде. — Іван Кульматицький, секр.-кас.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо маємо важні справи до вирішення, як справу балю і богослуження в День Подяки, та номінація кандидатів на уряд 1943. року. Довгуючих членів взиваємо, щоб вирівнали свої довги в цім місяці, бо тепер кожний працює і нема оправдання на довги. Хто цего не зробить, той буде суспендований. — Ів. Пастущин, предс.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка від. 289, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 2. пополудні, в українській гали на Норт Ґудман. Просимо членів прийти на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — В. Гусар, предс.; І. Януш, кас.; Н. Головка, секр.

ЦЕНТРАЛ ФАЛ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 93, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в 1. годині пополудні. Просимо всіх членів прийти на ці збори і вирівнати свої вкладки перед річними зборами. — І. Клименчук, предс.; М. Прус, кас.; П. Бенковський, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Місячні збори Укр. Тов. Січ, від. 39, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в сали У. Н. Дому, точно в годині 3. пополудні. Заряд Тов. просить всіх членів, щоби явилися на цих зборах, бо вже є досить назбираних важних справ до полагодження. Пригадуємо довгуючим членам, щоби сплатили свої залеглости, щоб довгу не переносити на 1943 рік. Просимо родичів вписувати свої діти до своєї рідної організації У. Н. Союзу, як також старайтеся про нових членів до У. Н. Союзу і Товариства. — За уряд: Я. Трач, предс.; І. Лесюк, фін. секр.; А. Кудлик, кас.; І. Каменюк, рек. секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любов, від. 370, відбудуться в неділю, 15. листопаду, зараз по Сл. Божій, в церковній гали, 127 Парк ул. Напоминаємо довжних членів, щоб кинечно цього місяця вирівнали свої залеглости і сплатили проценти. — М. Сампара, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Отсим повідомляємо, що місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в год. 7. ввечір, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти на означений час. Пригадуємо довгуючим членам, щоб вирівнали свої вкладки, бо кінець року зближається. — І. Климишин, предс.; С. Новацький, кас.; М. Куба, секр.

АМБРІДЖ, ПА. — Цим повідомляємо всіх членів Бр. св. О. Николая, від. 276, що місячні збори відбудуться 15. листопаду, в 2. годині пополудні. Всі члени обовязково мають явитись, бо є важні справи до вирішення. Всі довгуючі мають вирівнати ввесь свій довг. — Михайло Гриневич, предс.; Іван Ліщевський, кас.; Мих. Фук, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Укр. Січ, від. 182, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Ев., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є товариські справи до полагодження. Тому обовязком кожного члена прийти на збори. Довгуючих членів напоминаємо, щоби вирівнали свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 14. листопаду, в годині 7:30 ввечір, в церковній гали, 675 Савт 19. вул. Взиваємо всіх членів прийти на ці збори і заплатити свої місячні вкладки. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 3. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів приходити на кожні збори, щоб уряд мав з ким порадитись про ріжні справи. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — За уряд: Андрій Бусько, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Діви Марії, від. 112, буде мати місячні збори 15. листопаду зараз по Сл. Божій в гали церковній. Просимо всіх члениць прийти на ці збори на час призначений. Пригадуємо довгуючим членицям, щоб вирівнали свої залеглости на цих зборах. — За уряд: Марія Ліска, предс.; Катерина Габрівська, фін. секр.; Параня Ризун, кас.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, відбудуться в неділю, 15. листопаду, зараз по Сл. Божій, де звичайно. Просимо всіх членів прийти на збори. — Секретар.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 4. листопаду 1942 помер у 47. році життя

КАСПИР ГАРАСИМ,

довголітний член Тов. і відділу 421. У. Н. Союзу.

Покійний був тихої вдачі, працював на фармі і николи не опустив зборів. Похорон відбувся 7. листопаду з дому жалоби на Гай вулиці. Похоронений на цвинтарі Гіл Сайд в Тамастон, Конн.

В. Й. П.! **П. Чесик, секр.**

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА АБО ЖІНКИ, в старшім віці, до праці коло хати. Платня згідно з умовою, мешкання і харч. Голосіться до: 235-40
JOHN STOGRYN
51-57 McWHORTER STREET
NEWARK, N. J.
Tel. MArket 2-4193.

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА в віці від 50 до 55, до загальної праці в кухні і їдальні. $50 місячної платні з повним прохарчуванням. 234-6
HEBREW HOME FOR AGED
198 Stevens Avenue, Jersey City, N.J.
Tel.: BErgen 4-2728.

ПОТРІБНО АВТОМОБІЛЕВИХ механіків і помічників. Голосіться до: 235-7
DAN ZEMAN, Inc.
5637 Hudson Boulevard
North Bergen, N. J.

УВАГА ДІРІҐЕНТИ ЦЕРКОВНОГО ХОРУ! — Продам повну „Службу Божу" в українській мові укладу П. Гончарова. Розписана в чотири книжки: сопран, альт, тенор, бас. Величина 12x9. З додатками Воскресної Служби укладу М. Верриківського та К. Стеценка. Також таких же чотири книжки для голосів в старословянській мові в укладі кількох визначніших композиторів. Продам досить дешево. Інтересуючих прошу писати на адресу:
J. D. „МУЗИКА"
1371 Langlois Avenue,
Windsor, Ont., Canada.

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕЙ вуглевих, газових, нафтових, огрівачів парою й гарячою водою, як також усякі нові печі можете дістати в
STOVE MFRS CORP.,
182-186 Mulberry St., Newark, N. J.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крови для подружого свідоцтва.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюроскоп.—Екзамінація $2.00

СТІННІ КАЛЕНДАРІ
Вже маємо календарі на 1943 рік.
Просимо наших агентів і сторників замовляти календарі якнайскорше. Для сторників виробляємо календарі і друкуємо їх фірму.
Чудові Краєвиди, Патріотичні, Релігійні. Свята зазначені червоно, пости зазначені рибою. Ціна одного календаря з пересилкою 25 ц. 6 календарів за $1.25. 12 календарів $2.25. 25 календарів $3.75. 50 календарів $7.00. 100 за $13.50.
РІЗДВЯНІ КАРТКИ „Христос Раждається", в формі книжечок з відповідними віршами, ціна за дозин 60 ц. 50 карток $1,75. 100 карток $3.00 з пересилкою. Шалінові хустини білі або чорні з рожами, одна $2.50 з пересилкою. На складі Опихана пшениця, Мак і багато інших річей, потрібних на Свята. Спис календарів посилаємо даром. 233
Замовлення посилайте до:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ МЕБЛІВ
"GRANT CIRCLE UPHOLSTERY CO., Inc."
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі РІЖНІ МЕБЛІ доброї якости, по дешевій ціні.
Telephone: FOrdham 5-4666.

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. $295.00
Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-8577

ЯК БАЧИМО, НЕ ВСІ ВМИРАЮТЬ... — Японська пропаганда поширює вісти, що японські вояки такі геройські і патріотичні, що радше гинуть у бою, або завдають собі гаракірі, ніж попадають у полон. На образку бачимо захоплених американцями японських полонених, десь на Ґвадалканал, що виглядають зовсім вдоволені, що не погибли, а вратували життя.

ТАРЗАН, ч. 667. Захована небезпека.

Тарзан придумав плян, якби врятувати немовля від голодової смерти. Але він мовчав про це, бо не знав чи той плян вдасться.

Та заки він взявся до переведення цього пляну він почав з гіляк готовити ліжко з накриттям для раненого Петра Еґаліса.

Підчас його праці Еґаліс на хвилю відзискав притомність. Тарзан скористав з того і запитав його, чи знає хто його ранив?

Джеґер бачив цілу ту сцену і зрозумів свою небезпеку. Сягнувши рукою за пазуху, він рішився до останнього оборонятись, якщоб його викрито.